

Vraag nr. 175
van 26 juni 1997
van mevrouw CECILE VERWIMP-SILLIS

Multilateraal Investeringsakkoord OESO – Betrokkenheid

Steeds meer mensen denken en zeggen dat het een vergissing was om het Verdrag van Maastricht en de GATT-akkoorden te ondertekenen zonder clausules te bedingen die de absolute vrijheid van de ondernemingen aan banden leggen (General Agreement on Tariffs and Trade).

Toch maakt de regering vandaag dezelfde fout en onderhandelt ze over een multilaterale investeringsovereenkomst die veel verder gaat en die de sociale en milieuhinderpalen uit de weg ruimt. De OESO en de OVSE zijn voorstander van die overeenkomst (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling – Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa). Sedert kort overtreffen de investeringen in het buitenland de buitenlandse handel. Op tien jaar tijd zijn die investeringen verviervoudigd.

De overeenkomst heeft ook betrekking op privatisering van overheidsbedrijven, het intellectueel eigendomsrecht, het beslechten van geschillen, ...

Dergelijke internationale overeenkomsten versterken de macht van de multinationale ondernemingen ten koste van de politieke invloed.

De overeenkomst ligt in de lijn van het neo-liberaal Belgisch en Europees beleid. Het parlement werd nooit geïnformeerd over het verloop, noch over de inzet van deze onderhandelingen.

1. Welke stellingen verdedigt ons land ? Stemmen ze overeen met die van de OESO ?
2. Weerspiegelen deze krachtlijnen de standpunten van de Vlaamse overheid inzake delokalisatie ?
3. Wordt het toepassingsgebied beperkt ?
4. Hoe zal het mogelijk zijn voor een staat of gewest een deel van de aandelen in zijn openbare instellingen voor te behouden ?
5. De gewesten zijn ook betrokken partij. Hoe werden ze gekend en geraadpleegd ? Heeft Vlaanderen een eigen inbreng ?

6. Hoe en wanneer wordt het Vlaams Parlement bij de zaak betrokken ?

Antwoord

De onderhandelingen met betrekking tot de totstandkoming van het Multilateraal Investeringsakkoord (MIA) binnen het kader van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) zijn sinds einde mei 1995 aan de gang.

Liberalisering en bescherming van investeringen en bindende geschillenbeslechting, niet alleen tussen deelnemende staten, maar ook tussen staten en investeerders, zijn de sleutelbegrippen van dit toekomstig akkoord. Het MIA zal in principe openstaan voor toetreding van andere dan de huidige 29 OESO-lidstaten.

Normaal hadden de besprekingen met betrekking tot het MIA beëindigd dienen te zijn in mei 1997. Gezien de complexiteit van de onderhandelingen heeft men het onderhandelingsmandaat verlengd met 1 jaar. Bedoeling is dat uiterlijk in mei 1998 de onderhandelingen formeel zullen worden beëindigd.

1. Vlaanderen staat traditioneel zeer open voor buitenlandse investeringen. Een van de hoofdbedoelingen van het MIA is het multilateraal ontwikkeld model van investeringsverdrag als voorbeeld voor de in het verleden gesloten bilaterale investeringsverdragen tot stand te brengen. Dit zal de transparantie en duidelijkheid terzake enkel maar ten goede komen. België en Vlaanderen verdedigen, net zoals binnen het kader van de Wereldhandelsorganisatie, het standpunt dat er bepaalde minimale sociale normen dienen te worden gerespecteerd, en dit als tegenhanger voor de liberalisering van de handel en de investeringen. Op de MIA-agenda staat, mede onder invloed van België en de deelstaten, een clausule met betrekking tot het respecteren van sociale, gezondheids-, veiligheids- en milieunormen.

België heeft er, met de uitdrukkelijke steun van Vlaanderen, tijdens de MIA-onderhandelingen op aangedrongen dat de bestaande OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen zouden worden opgenomen in het MIA. Er werd heel wat weerstand tegen dit voorstel vastgesteld. Uiteindelijk is men nu in het stadium gekomen dat de integrale OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen als bijlage

bij het MIA worden gevoegd. Er wordt ook aan gerefereerd in de preambule.

De stellingen die de OESO verdedigt, zullen blijken uit het uiteindelijke MIA, dat waarschijnlijk in de maand mei van volgend jaar klaar zal zijn. Momenteel zijn de OESO-lidstaten immers nog volop aan het onderhandelen. De stellingen van de OESO zullen worden gevormd door de consensus die de verschillende OESO-lidstaten terzake zullen bereiken.

2. Het delokalisatieaspect staat op de agenda van de MIA-onderhandelingen. Ook binnen het kader van de Europese Gemeenschap wordt hierover nagedacht. Feit is dat de effecten van het MIA voor de Europese Gemeenschap (EG) tamelijk beperkt zullen zijn. Het investeringsklimaat binnen de EU is immers al in grote mate geliberaliseerd. Dat het MIA tot jobverlies in Vlaanderen zal leiden, is vrij onwaarschijnlijk : de meeste delokalisatie vindt immers plaats binnen de al volledig vrijgemaakte Europese Unie. De Europese Gemeenschap heeft daarenboven tijdens de onderhandelingen aangedrongen op de invoering van een zogenaamde REIO-clausule (Regional Economic Integration Organisations). Hierbij wordt aan een regionale economische organisatie de mogelijkheid gegeven om verder te gaan met liberalisering tussen de lidstaten van deze organisatie, zonder dat dit niveau van liberalisering aan derde contracterende staten dient te worden verstrekt.
3. Het toepassingsgebied wordt beperkt door het indienen van reserves. Momenteel heeft de voorzitter van de MIA-onderhandelingsgroep beloofd om een aantal richtlijnen op te stellen volgens de welke landen reserves kunnen indienen.
4. Het is nog steeds de overheid die beslist om de publieke ondernemingen al dan niet te privatiseren. De vraag rijst dus maar wanneer de overheid een privatiseringsbeslissing neemt. Wanneer dit gebeurt, dan dient dit te gebeuren zonder vorm van discriminatie. Zowel het "national treatment" als het "meestbegunstigde natie"-principe worden op alle soorten van privatisering toegepast.
5. Het gemengd karakter van het MIA werd tijdens de vergadering van de werkgroep Gemengde Verdragen van 19 februari 1997 bevestigd. Op geregelde tijdstippen wordt er op het federale ministerie van Buitenlandse Zaken een coördinatievergadering gehouden met als

doel de standpunten van de federale overheid op deze van de respectieve gewesten en gemeenschappen af te stemmen.

Vlaanderen heeft een eigen inbreng : de MIA-onderhandelingen worden mee opgevolgd door middel van de coördinatievergaderingen, en waar nodig worden er aan de federale MIA-onderhandelaars formeel opmerkingen overgemaakt (over onder meer een aantal "speciale onderwerpen" in het ontwerp van MIA zoals resultaatsverbintenissen en investeringsstimuli en een voorgestelde culturele uitzonderingsclausule).

6. Conform het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen, zal het MIA na ondertekening ter goedkeuring worden voorgelegd aan de respectieve betrokken parlementen en raden.